

La dona mirall de l'home

Dc, 3/10/2018 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

El llibre del Gènesi esmenta en dos relats diferents de la creació de l'home i la dona. Del segon, el més conegut, en llegim un fragment (Gn 2,18-24) a la primera lectura d'aquest diumenge, just per sintonitzar amb el text de Marc (Mc 10,2-26) que posa en boca de Jesús paraules de l'últim verset de l'esmentat text de Gènesi.

El text que ens ocupa comença mostrant Déu que es diu a si mateix: "No és bo que l'home estigui sol". Aquesta afirmació contrasta amb l'afirmació: "Déu veié que tot això era bo" (1,10.12.18.21.25.31) que es repeteix insistentment en el relat de tradició sacerdotal. A primer cop d'ull sembla que hi hagi una contradicció. Creiem que cal llegir l'expressió "no és bo" en el sentit que l'home, el terrícol que acaba de crear no està acabat del tot. La creació de la dona no serà altra cosa que acabar del tot una realitat que ha començat amb la creació d'adam, el terrícol.

Déu diu que farà per a l'home una ajuda que li faci costat. L'expressió "que li faci costat" tradueix un terme hebreu de traducció complicada. El terme en qüestió és "kenegdo". Una aproximació al seu sentit literal vindria a voler dir: estar davant cara a cara, estar davant meu, inclús un cert sentit d'oposició, de xoc que en aquest cas no seria bel·ligerant. El terme s'ha escollit per expressar la complementació i la igualtat d'espècie. El que de fet es vol dir és que la dona no emergeix com una realitat independent i autònoma (com els animals) que serveix per ajudar l'home, sinó que - com es veurà - surt de l'home mateix. És el mateix home que unit a una part que emergeix d'ell mateix arriba a ser un tot complet i acabat.

Abans que Déu executi el que s'ha proposat, modela amb terra els animals. És la preparació del que farà i ho fa amb la intenció de marcar diferències i emfasitzar la unitat entre l'home i la dona. Els animals són fets amb terra, no amb carn. També té la seva importància el fet de posar el nom En l'antic orient era sobretot un exercici de sobirania. L'home posa nom als animals demostrant la seva superioritat sobre ells, però no ho fa amb la dona. Si ho fes demostraria una situació de domini que no s'ajustaria a la igualtat que s'està intentant demostrar. Novament apareix el terme "kenegdo" (fer costat v. 20), la reiteració és símptoma de la seva importància.

Els animals no són d'igual naturalesa que l'home, no són un reflex d'ell mateix on ell s'hi pugui reconèixer. Déu agafa matèria de la part lateral del terrícol i cobreix amb carn l'espai que ha quedat buit. És una manera gràfica d'insistir en que la dona està feta de la mateixa matèria que ha estat fet l'home. És una mena de doble de l'home. Tots dos són d'una mateixa matèria i això els portarà a trobar conjuntament una unitat a la que estan destinats.

L'home no posarà nom a la dona. Serà en un altre context, després de la transgressió al jardí d'Eden, l'home posarà a la dona el nom d'Eva. Serà que la transgressió ha obert el camí del domini de l'home sobre la dona?. En el text que comentem, la dona tindrà per nom isha que no és altra cosa que el mateix nom de l'home (ish) però en la seva forma femenina. Un indicatiu més de la unitat inqüestionable de tots dos.

El text de Gènesi, sobretot si es té en compte l'original hebreu, dóna indicis suficients per mostrar la unió entre home i dona. Jesús coneixia bé el text, per això l'invoca.

Diumenge 27 durant l'any. 7 d'Octubre de 2018